

Místní příslušnost

Rozhodující pro závěr, že žalobou je uplatněno právo na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je to, že právě na toto právo lze usuzovat ze žalobních tvrzení. Uplatněné právo pak vyplývá ze skutečností tvrzených v žalobě, pokud vyjadřují hmotně-právní předpoklady vzniku tohoto práva (vznik škody, protiprávní jednání, příčinnou souvislost). Na uplatnění práva na náhradu škody (přestože by je tak žalobce v žalobě označil) by nebylo možné usuzovat například tehdy, když by žalobní tvrzení naplňovala hmotně-právní předpoklady jiného práva než práva na náhradu škody. Možnost soudu odchytil se na základě svých skutkových zjištění v průběhu dalšího řízení od žalobcova právního názoru je pro určení místní příslušnosti soudu bez významu.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 823/2014, ze dne 19.11.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně Institut insolvence v.o.s., se sídlem v P., zastoupené JUDr. M.Ž., advokátem se sídlem v P., insolvenční správkyně dlužnice Clearing ICE a.s., proti žalovanému JUDr. Ing. L. N., Ph.D., se sídlem v B., Slovenská republika, zastoupenému JUDr. M.Z., advokátem se sídlem v P., o zaplacení 15 496 891,62 Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 73 Cm 10/2012, o dovolání žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 28. června 2013, č. j. 3 Cmo 32/2013-82, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným usnesením potvrdil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. září 2012, č. j. 73 Cm 10/2012-54, ve znění opravného usnesení ze dne 28. listopadu 2012, č. j. 73 Cm 10/2012-78, v tom správném znění, že námitka žalovaného o nedostatku místní příslušnosti Městského soudu v Praze se zamítá. Podle posouzení odvolacího soudu soud prvního stupně nepochybil, neshledal-li námitku žalovaného o nedostatku místní příslušnosti soudu prvního stupně důvodnou.

Z obsahu spisu se podává, že se žalobkyně, jako insolvenční správkyně dlužnice Clearing ICE a.s., podanou žalobou domáhá zaplacení žalované částky z titulu náhrady škody, která vznikla společnosti Clearing ICE a.s. (dále též jen „dlužnice“) v důsledku nesplnění podmínek ve smlouvě o advokátní úschově uzavřené se žalovaným, který tehdy vykonával advokátní praxi v České republice a měl své sídlo v Praze, v níž došlo i k uskutečnění finančních transakcí, jimiž byla škoda způsobena. Podle žalobních tvrzení finanční prostředky nebyly vydány dlužnici ani její insolvenční správkyni, nýbrž byly odeslány z účtu úschovy bez písemných pokynů dlužnice a na účet, který dlužnici nenáleží. Podle názoru odvolacího soudu a s přihlédnutím k obsahu spisu je tak zde dána místní příslušnost Městského soudu v Praze jako soudu prvního stupně podle § 87 odst. 1 písm. b) občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), jelikož v jeho obvodu došlo k tvrzené skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody.

Usnesení odvolacího soudu napadl žalovaný dovoláním, neboť má za to, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, která v rozhodování odvolacího soudu nebyla dosud vyřešena. Podle jeho mínění jde o otázku, „zda je pro účely stanovení místní příslušnosti soudu nutné vycházet ze skutečné povahy nároku uplatněného žalobou a nikoliv pouze z údajů a označení uváděných žalobcem v rámci jeho žaloby.“ Dovolatel rozporuje právní závěr odvolacího soudu o místní příslušnosti Městského soudu v Praze. Podle jeho názoru není tento soud ve věci místně

příslušný podle § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř., neboť ve skutečnosti se o žádnou škodu a o uplatnění nároku na její náhradu nejedná. Pokud se žalobkyně domnívá, že žalovaný v rozporu se smlouvou naložil s finančními prostředky složenými dlužnicí do advokátní úschovy, měla se podle jeho mínění vůči němu domáhat vydání těchto prostředků, resp. zaplacení příslušné finanční částky. Tvrzení žalobkyně o vzniku škody nemůže podle názoru dovolatele bez dalšího obstát, neboť pro účely stanovení místní příslušnosti soudu je nutné vycházet ze skutečné povahy uplatňovaného nároku, jelikož v opačném případě by pravidla pro stanovení místní příslušnosti soudu zcela postrádala význam. Podle názoru dovolatele odvolací soud převzal závěr soudu prvního stupně o jeho místní příslušnosti ve věci, aniž toto své posouzení jakkoli relevantně odůvodnil.

Dovolatel navrhuje, aby dovolací soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Vzhledem k datu vydání usnesení odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 7. čl. II přechodných ustanovení části první zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a s bodem 2. čl. II přechodných ustanovení části první zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - občanský soudní řád ve znění účinném od 1. ledna 2013 do 31. prosince 2013.

Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť otázka okolností rozhodných pro určení místní příslušnosti soudu, v jehož obvodu došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody, nebyla v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena, není však důvodné.

Podle ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. ve znění účinném v době zahájení řízení (tj. ke dni 20. ledna 2012, kdy byla podána žaloba) vedle obecného soudu žalovaného, popřípadě vedle soudu uvedeného v § 85a, je k řízení příslušný také soud, v jehož obvodu došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu škody.

Podle ustanovení § 11 odst. 1 o. s. ř. řízení se koná u toho soudu, který je věcně a místně příslušný. Pro určení věcné a místní příslušnosti jsou až do skončení řízení rozhodné okolnosti, které tu jsou v době jeho zahájení. Věcně a místně příslušným je vždy také soud, jehož příslušnost již není možné podle zákona zkoumat nebo jehož příslušnost byla určena pravomocným rozhodnutím příslušného soudu.

Ze zásady perpetuatio fori, vyjádřené v ustanovení § 11 odst. 1 o. s. ř., vyplývá, že okolnosti rozhodné pro určení místní příslušnosti podle ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. soud zkoumá z údajů obsažených v žalobě, neboť jiný pramen v době zahájení řízení nemá k dispozici (srov. např. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu Slovenské republiky uveřejněný pod číslem 29/1976 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále usnesení Ústavního soudu ze dne 28. dubna 2004, sp. zn. IV. ÚS 96/04, či rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. října 1977, sp. zn. 9 Co 718/77).

Okolností rozhodnou pro určení místní příslušnosti dané na výběr podle ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. není žalobcova právní kvalifikace žalobního nároku, protože ji není povinen provést (nejde o náležitost žaloby dle § 79 o. s. ř.). Právní posouzení je výhradně věcí soudu (iura novit curia). Pokud proto žalobce právní důvod požadovaného plnění uvede, není soud jeho právní kvalifikací vázán (srov. např. závěry Nejvyššího soudu v usnesení ze dne 25. listopadu 1997, sp. zn. 2 Cdon 385/96, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 7, ročník 1998, pod číslem 54, v rozsudku ze dne 28. listopadu 2000, sp. zn. 25 Cdo 2744/99, uveřejněném v témže časopise č. 4, ročník 2001, pod číslem 52, a v rozsudku ze dne 23. ledna 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, uveřejněném v témže časopise č. 9, ročník 2002, pod číslem 178, dále např. rozsudky téhož soudu uveřejněné pod čísly 78/2004 a 27/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudky ze dne 11. dubna 2006, sp.

zn. 21 Cdo 1586/2005, a ze dne 31. října 2013, sp. zn. 25 Cdo 1952/2012, jež jsou veřejnosti k dispozici in www.nsoud.cz).

Rozhodující pro závěr, že žalobou je uplatněno právo na náhradu škody ve smyslu ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. je to, že právě na toto právo lze usuzovat ze žalobních tvrzení. Uplatněné právo pak vyplývá ze skutečností tvrzených v žalobě, pokud vyjadřují hmotně-právní předpoklady vzniku tohoto práva (vznik škody, protiprávní jednání, příčinnou souvislost). Na uplatnění práva na náhradu škody (přestože by je tak žalobce v žalobě označil) by nebylo možné usuzovat například tehdy, když by žalobní tvrzení naplňovala hmotně-právní předpoklady jiného práva než práva na náhradu škody. Tak tomu však v souzené věci nebylo.

V předmětné věci byly uvedené okolnosti rozhodné pro určení místní příslušnosti dle ustanovení § 87 odst. 1 písm. b) o. s. ř. odvolacím soudem správně posouzeny, neboť uplatněné právo na náhradu škody vyplývá ze skutečností tvrzených v žalobě, vyjadřujících hmotně-právní předpoklady vzniku tohoto práva. Možnost soudu odchýlit se na základě svých skutkových zjištění v průběhu dalšího řízení od žalobcova právního názoru je pro určení místní příslušnosti soudu bez významu. Namítá-li proto dovolatel, že pro účely stanovení místní příslušnosti soudu je nutné vycházet ze skutečné povahy uplatňovaného nároku, není tato jeho kritika opodstatněná.

Nejvyšší soud proto uzavřel, že dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř. nebyl naplněn.

Za situace, kdy Nejvyšší soud ani neshledal, že by řízení trpělo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3, jakož i jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž přihlíží u přípustného dovolání z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.), dovolání žalovaného bez nařízení jednání (srov. § 243a odst. 1 větu první o. s. ř.) pro nedůvodnost zamítl [srov. § 243d písm. a) o. s. ř.].

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)